

[Holger Andersen.]

Udtalelse af den højtærede Minister om, hvorledes Loven skal forstaas. Jeg kan ogsaa tiltræde de Udtalelser, som Venstres ærede Ordfører fremsatte med Hensyn til 2det Stykke i § 1. Jeg forstod ham saaledes, at det var hans Hensigt, at de Omkostninger, der maatte opstaa ved det Skøn, der her skulde foretages af uvildige Mænd, skulde omfattes af den almindelige Omkostningskonto paa § 8 i det fremsatte Lovforslag.

Der er allerede fra socialdemokratisk Side fremsat Ønske om at faa Lovforslaget behandlet i et Udvalg. Hertil kan jeg for mit Vedkommende ganske slutte mig. Dog vil jeg haabe, at det maa blive en meget kortvarig og velvillig Udvalgsbehandling, saaledes at dette Lovforslag kan gennemføres i indeværende Samling.

Vi kunde fra vor Side ønske nogle nærmere Oplysninger om § 5. Jeg ser vel, at § 5 i det væsentlige rummer Bestemmelser svarende til dem, der indeholdes i Tiendeafløsningsloven af 15. Maj 1903 § 23, og den højtærede Minister har i Lovforslagets Bemærkninger sagt, at der kun er ganske faa Kirker i privat Eje i Sønderjylland, men hvor mange, er der ikke givet Oplysning om. Vi vilde sætte Pris paa at faa det Forhold nærmere belyst, hvor mange Kirker der er i privat Eje, og hvad denne Bestemmelse betyder, at man i visse Tilfælde fra Kirkeministeriets Side af Kirkeejeren vil kunne forlange en vis Istandsættelse af Kirken, og hvorledes det vil kunne komme til at virke. Vi vil nødig være med til, at nogen Del af denne Lov skulde komme til at virke uretfærdigt, selv om det kun skulde være overfor nogle ganske faa private Kirkeejere. Men dette og de andre Spørgsmaal, der har været fremdraget her, vil formentlig kunne blive hurtigt belyst i Udvalget.

Med disse Ord skal jeg anbefale det foreliggende Lovforslag til en hurtig og velvillig Behandling.

Jens Jensen: Angaaende det foreliggende Lovforslag skal jeg indskrænke mig til at sige, at skønt mit Parti ingenlunde er glad for Forslaget, idet vi mener, at en Afløsning af disse gamle Grundafgifter i og for sig er en betænkelig Sag, vil vi alligevel ikke lægge Hindringer i Vejen for Lovforslagets Gennemførelse. Forholdet er nemlig dette, at en Lovgivning om Tiendeafløsning for længst havde fundet Sted i det gamle Kongerige, inden Genforeningen med Sønderjylland skete, og da Tiendeafløsningen for en stor Del ogsaa er foregaaet i de sønder-

jydske Landsdele under det tyske Styre, er det kun rimeligt for at bringe ensartede Forhold til Stede, at Forslaget, som det foreligger, eller nogenlunde som det foreligger, bliver gennemført. Hertil skal jeg tilsige mit Partis Støtte.

Kirkeministeren (*Bruun-Rasmussen*): Jeg takker de ærede Ordførere for det Tilsagn, jeg synes at høre hos alle ærede Ordførere om, at man vil medvirke til dette Lovforslags Gennemførelse; thi vel havde den ærede socialdemokratiske Ordfører store Betænkeligheder, men jeg forstod, at disse Betænkeligheder væsentlig gjaldt selve Tiendeafløsningslovens Principper, saaledes som de ligger bagved Loven af 1903.

Til denne Lov og dens Forhistorie greb det ærede Medlem jo ogsaa tilbage og udtalte megen Kritik og fremførte Venstres tidligere Standpunkt forud for Loven af 1903 som Anke imod det senere Standpunkt, det, der skabte den Tiendeafløsningslov, som vi har levet under nu i 25 Aar. Men naar det kun gjaldt de oprindelige Principper for Tiendeafløsningsloven af 1903, saa hører jeg ikke gennem den ærede Ordførers Udtalelser nogen virkelig Indvending imod at føje ogsaa denne lille Afløsningslov til det, der allerede er foregaaet, saa meget mere som den ærede Ordfører udtalte, at Befolkningen i Sønderjylland havde Krav paa de samme Kaar som Befolkningen i det øvrige Land.

Det er jo netop det, som medfører Lovforslagets Fremsættelse, og det samme har den ærede radikale Ordfører udtalt nu i dette Øjeblik. Jeg maa, skønt ogsaa han udtaler Betænkeligheder ved selve Princippet, ganske slutte mig til de Synspunkter, han herom gjorde gældende. Naar der for en meget stor Del er afløst i de sønderjydske Landsdele, og naar de Sogne i de sønderjydske Landsdele, som ikke har afløst endnu, er forskelligt stillet for det første fra de andre Dele af Sønderjylland og for det andet fra det øvrige Land, saa er der ingen Grund til at standse denne Lov; saa er der Grund til at gaa videre og faa denne sidste Afløsning gennemført.

Derfor tror jeg, det er overflødig at fordybe sig i historiske Udviklinger og rejse hele Principstriden fra Tiendelovens Gennemførelse i 1903. Jeg vil takke Ordførerne for, at de i alt væsentligt — med større eller mindre Betænkelighed — kan give Tilslutning til, at dette Forslag kommer til Behandling i et Udvalg og dér faar en hurtig Behandling; og jeg ser i deres Udtalelser et Tilsagn om, at vi skal gøre For-